

۲۰۱۵/۱۲/۱۷

دوکتور محمد ظاهر عزیز

به تمدن بزرگ اسلامی غزنی خیانت کردند (غزنی، پایتخت تمدن جهان اسلام در سال ۲۰۱۳ میلادی)

هموطنان محترم و صاحب فرهنگ!

با تأسف و تأثر باید گفت که حکومت آقای کرزی به تمدن بزرگ اسلامی غزنین خیانت کرد. استفاده از کلمه خیانت و آن را نسبت دادن به حکومت آقای کرزی، برای من کار ساده نبود، اما احساسات و طنخواهی، ضرورت به راستگویی و حرمت و وابستگی من به تمدن والای اسلامی غزنی و خیانتی که در حق این تمدن بزرگ اسلامی مردم افغانستان و هویت باستانی پر افتخار ما از طرف حکومت آقای کرزی صورت گرفت، مرا وادار به استعمال این کلمه نموده است. من در این نوشته دلایل آنرا با حرمت به هموطنان ارائه می نمایم تا شما هم با من همنظر و هم گفته شوید.

سازمان اسلامی تربیتی، علمی و فرهنگی (اسپسکو) که وابسته به کشور های اسلامی است، در سال ۲۰۰۷ میلادی در ضمن کنفرانس و زرای فرهنگ کشورهای اسلامی در طرابلس، غزنی را به عنوان پایتخت تمدن جهان اسلام برای سال ۲۰۱۳ میلادی انتخاب نمود. با این تصویب و تجویز، کشور های اسلامی مقام والای فرهنگ و هنر اسلامی غزنی و نقش بزرگ امپراطوری اسلامی غزنه را در ارتقاء، تعالی و پخش تمدن اسلامی در جهان با حرمت پذیرفتند. تجویز و انتخاب غزنی به حیث پایتخت تمدن جهان اسلام در سال ۲۰۱۳ میلادی از طرف حکومت کشور های اسلامی، برای هریک از اتباع افغانستان مایه افتخار و مباهات محسوب میگردد. انتخاب غزنه به صفت پایتخت تمدن جهان اسلام در سال ۲۰۱۳ میلادی محض یک تجویز ساده در قالب یک حرکت دیپلوماسی و خبری رسانه یی نبود، بلکه کشور های اسلامی در ضمن فیصله نامه رسمی، با حرمت پذیرفتند که مردم افغانستان صاحب فرهنگ و هویت بزرگ اسلامی هستند و در دور تاریخ در ارتقاء و تعالی فرهنگ اسلامی نقش صاحب قدر داشتند؛ لذا از مقام فرهنگی اسلامی غزنه که افتخار آن به کافه مردم افغانستان تعلق دارد با حرمت استقبال نمودند و سال ۲۰۱۳ میلادی را سال تمدن جهان اسلام که پایتخت آن شهر پر افتخار غزنه باشد، پذیرفتند.

انتخاب یکی از مراکز فرهنگ و هنر در جهان اسلام به صفت پایتخت تمدن جهان اسلام تصمیم و کار ساده ای نیست. دوسیه این موضوع که می باید مشتمل بر معلومات غنی بر سوابق تاریخی و ثبوت خدمتگزاری آن مرکز

در راه ارتقاء و تعالی تمدن اسلامی در یک دور معین تاریخ کشور های اسلامی باشد، از طرف کشور های عضو (اسیسکو) به شورای اجرائیه و کنفرانس عمومی آن سازمان رسماً تقدیم می گردد و می باید که با هوشیاری و شایستگی علمی دفاع گردد.

زمانیکه اینجانب افتخار خدمتگزاری را به کشور به صفت سفیر و نماینده دایمی افغانستان در (یونسکو و اسیسکو) و همچنان عضویت شورای اجرائیه (اسیسکو) را داشتم، در سال ۲۰۰۶ میلادی غزنی را بحیث پایتخت تمدن کشور های اسلامی برای سال ۲۰۱۳ م به شورای اجرائیه و کنفرانس عمومی آن موسسه پیشنهاد نمودم و از مقام بزرگ فرهنگ و هنر اسلامی غزنه در جهان اسلام، دفاع کردم.

شهر غزنه که هزار سال قبل پایتخت امپراطوری بزرگ اسلامی در افغانستان بود، مدنیت تاریخی آن به بیشتر از پنج هزار سال میرسد. به روایت مراجع تاریخی، غزنه قبل از اسلام مرکز زابلستان بود و قدیم ترین نام این شهر، به گفته بطلمیوس، "گزنگ" می باشد که در زبان خروشتی "گنج" نوشته می شود.

قسمت اول: دلایل عمده در انتخاب غزنی به حیث پایتخت تمدن جهان اسلام در سال ۲۰۱۳ میلادی:

مرحوم استاد خلیلی، شاعر صاحب قدر و وطن در مقدمه اثر گرانهای خود "سلطنت غزنویان" نوشته است (سلطنتی که صولت دولت آن از "جرجانیه تا گرگان" و از کاشغر تا سومنات نواخته می شد، لابد داستانهای شگفت و روایات دل انگیز و تحولات فراوان دارد. این روایات چندان که با ملل دیگر تماس کرده چندان که سیر سال و ماه بر آن عبور نموده، صبغه دیگر برداشته است.

مردمی که در آن زیان دیده اند، آن حقایق را به رنگی و ملی که از آن برخوردار شده اند، آن را به رنگی جلوه داده اند. خاصه داستان صولت و سلطنت بمین الدوله و امین المله نظام الدین ابولقاسم سلطان محمود غزنوی طاب الله ثراه که در سرنوشت ملت های این گوشه دنیا تحولات عظیم وارد کرد و کار های بس بزرگ در این بخش جهان به پایان رسانید. دانستن این داستان و معرفت کامل به حقایق آن به مردم دیار ما بسیار مفید و سود مند است زیرا مردمی که اکنون در این سر زمین ها به سر می برند باید بدانند که پدران آنها در چه شکوه و جلال زندگانی داشتند؟ چه پیروزیها دیده اند؟ و چه رنجها کشیده اند؟ دانستن این روایات و ادراک این حقایق، معرفت بر اساسها و بنیاد های ملیت ماست. آن موجودیتی که پایه زندگانی ما تا اکنون بر آن استوار است و اصل مفاخر ما شمرده می شود، بر اساس همین حقایق بنا یافته است).

- در آینه اشعار سنایی، شاعر حکیم و بلند پایه غزنی می توان سیمای شهر غزنی را در گذشته آن تماشا کرد. سنایی به زاد گاه و شهر خود فلک رفیع خطاب میکند: "عرش و غزنین به نقش هردو یک است - گرچه غزنین رفیع تر فلک است".

زادگاه سنایی به مدت دو قرن پایتخت غرور آفرین، بزرگترین مرکز و قلمرو فرمانروایی در دوران اسلامی، مرکز تفاهم و گفتگوی تمدنها و فرهنگ ها، کانون علم و ادب و سیاست و اقتصاد و فرهنگ و هنر بود. حکیم ناصر خسرو بلخی، غزنی را قبله احرار و مقصد فرزنانگان، دانشمندان، عارفان، روحانیان، علما، مشاهیر و نامجویان و کام خواهان میداند.

- فتوحات و موفقیت های بزرگ نظامی که غزنه را مرکز تصمیم گیری و قدرت بزرگترین امپراطوری اسلامی ساخت تنها بیانگر هویت ارزشمند این دیار پر افتخار نیست، بلکه گسترش قلمرو حکمروایی سلطنت غزنویان با آمیزش فرهنگها و داد و ستد های علمی و مدنی و پخش و انتقال تمدنها و سفر و آمیزش صدها عالم، شاعر و دانشمند اسلامی به کشور ها و تمدنهای دیگر نیز همراه بود.

با گسترش دین مبین اسلام در شبه قاره هند، آمیزش تمدنها و فرهنگها میسر شد و تفاهم میان تمدنها و مردم دیار های مختلفه را نیز سبب گردید. اثر گرانبها و بی مانند " تحقیق ما للهند" تألیف و تحقیق دانشمند بزرگ مردم شناس و فرهنگ دوست، ابو ریحان البیرونی که با پیشرفته ترین روش تحقیقات علمی و فرهنگی امروز سر افرازی می نماید، در دوره غزنویان و در سایه گسترش فتوحات سلاطین غزنه پدید آمد. (این تألیف بی همتا، سر آغاز سلسله ای از داد و ستد های فرهنگی و مدنیت شناسی است که پس از آن پیوسته و مستمر در حوزه های ادب، هنر، عرفان، معماری و شیوه های کشور داری و لشکر آرای و.... ادامه یافته است.

- شهر غزنی در دوره سلاطین غزنه نه تنها مرکز شناخته شده و استوار تبادل اموال و تجارت میان کشور های آسیای مرکزی و ایران امروز و هند بود بلکه مرکز صاحب اعتبار تبادل و تفاهم مدنیت های قاره هند و خراسان و ماوراءالنهر و خوارزم و جبال و ری و همدان و اصفهان و همچنان بغداد به شمار می رفت. زمانی که سلاطین غزنه عازم هند می شدند، صدها تن از دانشمندان، علماء محققین و مؤرخین، روحانیون و اهل فضل و ادب از گوشه و کنار فرمانروایی بزرگ غزنویان، همراه شاهان بودند و در دیار هند از علم و دانش آن دیار صاحب فرهنگ، می آموختند و آنچه یاد داشتند به دیگران می دادند و به این صورت فرهنگ بزرگ اسلامی را به قاره هند انتقال دادند که امروز اسباب افتخار فرهنگی بسیاری از باشندگان آن دیار ها را در هند و در پاکستان فراهم ساخته و در مقام مباحثات مردم قرار دارد.

- علاوه از قدرت سیاسی و سلطنتی در امپراطوری بزرگ اسلامی غزنه، غزنین یکی از بزرگترین مراکز دانش و فرهنگ و ادب بوده و جایگاه صدها عالم، شاعر، مؤرخ، عارف و دانشمند که از طرف سلاطین غزنی قدر و منزلت می شدند و در ارتقای فرهنگ بزرگ اسلامی در دربار شاهان و مراکز تحصیلی و مدارس آن زمان مصروف تحصیل و تدریس بودند، شمرده می شود.

مشاهیر، رجال و بزرگانی چون ابوالفتح بستی، ابوالعباس فضل، خواجه احمد میوندی، حسنک میکال، ابونصر منصور مشکان و شاعران و علمای معروفی مانند عنصری ملک الشعرا غزنه، فرخی، فردوسی، سنایی غزنوی، مسعود سعد، ابولفرج، سید حسن مسجدی، ابوریحان البیرونی، ابو سلمان خطایی، عبدالملک بن علی هروی، مؤرخ نامدار غزنه بیهقی، آدم بن احمد بن اسد هروی، ابو عبید عبدالواحد جوزجانی، عبدالحی بن ضحاک گردیزی، ابوالمعانی نصرالله غزنوی و صدها دانشمند و سخنور در دربار سلاطین غزنه زندگی نمودند و غزنی را بزرگترین مرکز فرهنگ و دانش اسلامی زمان ساختند و در ارتقاء و پخش فرهنگ اسلامی خدمات بزرگ انجام دادند. شهر غزنی کانون ادب دری در آسیای مرکزی شد و کتابخانه های بزرگی در غزنه بوجود آمد. فقاقت و عرفان در طول دو صد سال به سیر تکامل رسید که نام و بزرگواری آن در سراسر جهان اسلام زبانزد

خاص وعام گردید. رجال صاحب قدری مثل امام صعلوکی، قاضی صاعد و در تصوف ابو سعید ابی الخیر، ابوالحسن خرقانی و عبدالله انصاری در همین دوره زندگی می نمودند.

- این واقعیت که غزنی در زمان امپراطوری وسیع اسلامی غزنویان (۱۱۴۸-۹۶۲) میلادی با قصر های بزرگ و مجلل، مراکز مشهور تعلیم و تحصیل علوم اسلامی و مروج آن زمان، با داشتن استادان معروف و دانا، مساجد بزرگ دارای مدرسه ها، کتابخانه ها و مراکز فرهنگی، بازار های پر و معمور، باغها و آبادیهای زیبا، بنام عروس الفلک، مدینه ثانیه، گنج دانش و فرهنگ و اخیراً در سال ۲۰۰۷ میلادی پایتخت فرهنگی جهان اسلام به غزنی پیشکش شد، بیانگر هویت ارزشمند این دیار شریف است.

غزنه در ارتقاء و تعالی فرهنگ اسلامی چنان نقش عظیمی ایفاء نموده است که مقام، عزت و بزرگواری این محل پرافتخار مردم افغانستان از هزارسال از طرف جامعه اسلامی، به صفت پایتخت تمدن جهان اسلام، تجلیل و عزت میگردد و به این صورت از مردم و حکومت جمهوری اسلامی افغانستان امید می رفت که عزت و حرمت عروس البلاد خویش را با حرمت بدانند، با داشتن گنجینه های تاریخی آن افتخار نمایند و در نگهداشت و باز سازی آن مرکز مدنیت با حرمت، سعی بلیغ ملی را به کار برند.

- مرحوم استاد خلیلی در اثر گرانقدر خود "سلطنت غزنویان" در شکوه و جلال غزنه می نویسد (شکوه و جلال غزنه و تزئیناتی که در این شهر بزرگ به کار برده شده بود، در کتب و اشعار نویسندگان آن وقت به تفصیل ذکر شده؛ تختی را که برای مسعود به سه سال ساخته بودند، از نوادر روزگار بود. ابن اثیر می نگارد که مقسم های آب باغهای دولتی همه از نقره و طلا بودند که سپاهیان سنجر آن را به غارت بردند و دیوار های کاخ های سلطنتی را با لوح نقره آراسته بودند. کاخهای محمودیان هر کدام دارای برجهای بلند و رفیع بودند. دیوار ها را به کافور و گلاب رنگ می دادند، یشم ترکی و مرمر در آن به کار می بردند. به جای شنگرف و ساروج عقیق نصب می کردند، فاصله های سنگ هایی را که در مسجد غزنی به کار برده بودند به لاجورد تکمیل شده بود. تالاب هایی که در میان باغ ها می ساختند در آن ماهی می افکندند و در گوش آن ماهیان حلقه های طلا و نقره می کشیدند). خلاصه اینکه جا داشت غزنه را عروس البلاد نام دهند و مقام عالی و بزرگی آن بعد از هزار سال از طرف جهان اسلام با حرمت تجلیل گردد.

قسمت دوم: برنامه اجرایی ملی در جهت مطالعات علمی، ترمیم آثار تاریخی، باز سازی شهر غزنی و تجلیل از مقام تمدن بزرگ اسلامی غزنی در سال ۲۰۱۳ میلادی:

بعد از کنفرانس طرابلس و اعلام خبرکسب این افتخار به مردم افغانستان، جناب کرزی اینجانب (دوکتور محمد ظاهر عزیز) را در اخیر ماه نوامبر ۲۰۰۷ میلادی در قصر ریاست جمهوری پذیرفت و بنده را برای تهیه نمودن پیشنهادات مقدماتی به منظور آمادگی کامل وزارت امور خارجه و وزارت های مسلکی و مسؤول در جهت تهیه همه برنامه های بازسازی و تحقیقاتی و اقدامات خاص دولت برای بازسازی غزنی و تجلیل از پایتخت تمدن جهان اسلام در سال ۲۰۱۳ میلادی، موظف نمود. آقای کرزی پذیرفت که برنامه های مشخص با ارتباط کار و وظیفه وزارت های مربوط دولت با تفاهم در پیشنهادات مقدماتی تهیه و تطبیق گردد.

من بعد از مطالعات، تحقیقات و مذاکرات با (اسیسکو)، پیشنهادات مقدماتی زیر را تحت عنوان " برنامه اجرایی ملی در جهت بازسازی غزنی و تجلیل از مقام تمدن بزرگ اسلامی غزنی" با شرح زیر تهیه نموده و آنرا در جریان کنفرانس پاریس به تاریخ ۱۳ جون ۲۰۰۸ میلادی به شخص رئیس جمهوری اسلامی افغانستان تقدیم نمودم.

الف : اهمیت و ضرورت اجرای این برنامه:

علاوه از یاد آوری از سهم گیری بزرگ غزنه، ارتقای تمدن اسلامی غزنی که بیشتر بُعد انسانی، اخلاقی و خدمتگزاری به پخش و نشر علوم مروجہ در آن زمان دارد، بر مردم افغانستان است که با تجلیل از این تمدن بزرگ که شخصیت جهانی حاصل نموده است، به گذشته خویش و به فرهنگ خویش، با حرمت، افتخار، صداقت، خرسندی و سربلندی بنگرند و اساس و بنای حیات نو را در روشنی ارزشهای اسلامی، معنوی و فرهنگی، با فهم و تربیت انسانی و انسان دوستی، فضل، دانش، آرامش و صلح دایمی و همچنان حرمت به فرهنگ دیگران، بناء نمایند.

با آمادگی در اجرای برنامه و تطبیق آن مبنی بر تجلیل از شخصیت بزرگ اسلامی غزنی و خدمات آن دوره در بزرگواری و انکشاف علمی تمدن اسلامی در آسیا و در جهان اسلام، دولت و مردم افغانستان در وحدت، همبستگی مردم افغانستان و انتخاب راه دین و دانش به منظور حیات صلح آمیز و مرفه، مصدر خدمات بزرگی میشوند. دانستن مقام فرهنگی و بزرگواری این مدنیت بزرگ و ادراک این حقایق، معرفت بر اساس ها و بنیاد های ملیت ما است.

ب: آمادگی در سطح ملی و جهانی در جهت بازسازی غزنی:

در دوران تاریخ، به شهر غزنی و بناهای علمی، تاریخی و فرهنگی در غزنه، تخریبات و ضرر بزرگی عاید گردیده است که باید ترمیم مرمت و یا باز سازی شوند.

علاوه از تحقیقات جدی و علمی، در حفظ میراث های فرهنگی غزنی که با طرح یک پلان عمده عملاً به مرحله اجراء قرار بگیرد، به طرح و تطبیق یک پروژه مهم و همه جانبه در جهت بازسازی عمومی مشتمل بر شهرسازی با حفظ اصالت تاریخی، تعمیر مراکز و بناهای علمی، فرهنگی، تعلیمی و اجتماعی هم ضرورت شدید احساس میگردد.

طرح و تطبیق پلان عمومی بازسازی غزنی مشتمل بر حفظ و ترمیم میراث فرهنگی در غزنه، موارد ذیل را در بر میگیرد که می باید هرچه زودتر، در معرض اجرا و تطبیق قرار بگیرد:

۱: اقدامات جدی در جهت تمویل، طرح و تطبیق پلان عمومی بازسازی غزنی به شمول میراث فرهنگی در غزنه، از طرف دولت با همکاری جامعه بین المللی خاصاً کشور های اسلامی.

دولت جمهوری اسلامی افغانستان بحیث مجری طرح و تطبیق پلان عمومی بازسازی غزنی منبع اصلی تمویل کننده طرح و تطبیق پلان بازسازی غزنی محسوب میگردد و در این راه باید به اقدامات جدی دست بزند.

علاوه بر آن، کوشش بعمل آید تا با همکاری جامعه بین المللی خاصاً کشور های اسلامی روش و راه های تمویل، طرح و تطبیق پلان عمومی بازسازی غزنی جستجو و با شرح ذیل مورد اجراء قرار گیرد.

۲: وزارت مالیه، با ارائه پلان اجرائی از جانب وزارت های توسعه شهری، اطلاعات و فرهنگ، معارف، فواید عامه، وجوه لازم در دسترس وزارت های مربوط قرار دهد.

۳: جستجو در جهت تمویل مصارف عمده طرح و تطبیق پلان عمومی بازسازی غزنی به شمول ترمیم و حفظ آثار فرهنگی از طرف جامعه بین المللی خاصاً کشورهای اسلامی.

پیشنهاد میگردد که برای این منظور کنفرانس مهم بین المللی تحت عنوان طرح و تطبیق پلان عمومی بازسازی غزنی با ارائه پیشنهادات مشخص در کابل منعقد گردد.

ترتیب دهنده کنفرانس وزارت امور خارجه با همکاری وزارت های مالیه، توسعه شهری، اطلاعات و فرهنگ، معارف، اقتصاد و دیگر مؤسسات مربوطه می باشد.

۴: جستجو در جهت تمویل مصارف عمده طرح و تطبیق پلان عمومی بازسازی غزنی از منابع ملی، مردمی و مؤسساتی که در این راه کمک مالی می نمایند.

برای این منظور پیشنهاد میگردد که کمیسیونی زیر عنوان "کمک مالی برای ترمیم و حفظ میراث فرهنگی اسلامی و توسعه مؤسسات فرهنگی و معارف در غزنی" تحت ریاست یکی از شخصیت های عالی ملی، ایجاد گردد.

ج: طرح و تطبیق پلان بازسازی عمومی:

(پلان شهری با حفظ اصالت تاریخی، توسعه معارف و امور فرهنگی)

۱: این پلان با شرح کامل و صورت تطبیق آن که در آن جوانب انکشافی شهر غزنی، انکشاف معارف و امور فرهنگی با پیشنهادات بودجه و صورت تمویل پروژه بازسازی غزنی، ارائه میگردد، از طرف وزارت توسعه شهری، وزارت معارف و وزارت اطلاعات و فرهنگ ترتیب و تهیه گردیده، مورد تطبیق قرار بگیرد. هماهنگی این پروژه عمومی بازسازی از طرف وزارت توسعه شهری صورت میگیرد.

۲: پلان بازسازی عمومی غزنی باید در زمان کوتاه تکمیل گردیده مورد تطبیق قرار گیرد.

د: پلان عمده شناخت، ترمیم و حفظ همه آثار فرهنگی غزنی:

این پروژه عمده که مراحل، تحقیقات مقدماتی، ترمیم و حفظ آثار فرهنگی با روش های علمی و حفظ اصالت تاریخی میراث فرهنگی غزنی، طرح و مورد اجراء قرار می گیرد، از طرف وزارت اطلاعات و فرهنگ با همکاری (یونسکو) و سازمان اسلامی تعلیمی، علمی و فرهنگی (ایسیسکو) طرح و تهیه گردیده با همکاری و سهمگیری متخصصین (یونسکو)، کشورهای اسلامی و دستگاه اداری ولایت غزنی، شاروالی غزنی و مؤسسات فرهنگی در غزنی تطبیق میگردد.

در جهت اجرای مراحل طرح و تطبیق این پروژه ای عمده موارد ذیل در نظر گرفته میشود:

۱: تحقیقات علمی مقدماتی جهت شناخت همه آثار فرهنگی و ضرورت ترمیم و حفظ آنها.

۲: انعقاد یک کنفرانس علمی ترمیم و حفظ آثار فرهنگی غزنی با اشتراک متخصصین (یونسکو و ایسیسکو)، کشورهای اسلامی و دیگر ممالک دوست افغانستان در جهت صورت ترمیم آثار فرهنگی و درخواست کمک های خاص مسلکی، ترمیم آثار فرهنگی با روش های علمی و حفظ اصالت تاریخی آثار فرهنگی غزنی. علاوه بر آن، در جریان کنفرانس، موضوع تعمیر یک موزیم محلی در غزنی مورد بحث و مشورت قرار بگیرد. ۳: ارائه برنامه ترمیم و حفظ آثار فرهنگی به مقامات مربوط دولتی به منظور تمویل پروژه ها. **ه: طرح و تطبیق پلان ساختمانی:** در جهت تعمیر یک مرکز بزرگ فرهنگی مشتمل بر کتابخانه عامه، مرکز تربیتی و تحقیقات علمی و تاریخی، مرکز تعلیمات عالی، مرکز و سالون های کنفرانس، مرکز نشرات و تعمیر موزیم محلی.

این برنامه و صورت تطبیق آن از طرف وزارت توسعه شهری با همکاری وزارت های اطلاعات و فرهنگ، معارف، تحصیلات عالی، مقام ولایت غزنی و شاروالی غزنی، تهیه و مورد اجراء قرار بگیرد. در مراحل طرح و تطبیق پلان ساختمانی، موارد زیر در نظر گرفته شود:

۱: در طرح و تطبیق برنامه عمومی ساختمانی به شمول تعمیر سرک ها، اصالت تاریخی شهر غزنی و بناهای فرهنگی بصورت جدی در نظر گرفته شود.

۲: با اجرای مراحل پذیرش برنامه، وزارت توسعه شهری که هماهنگ کننده برنامه ساختمانی می باشد، تمویل تعمیرات ساختمانی در بودجه وزارت توسعه شهری را پیش بینی می نماید. ضمناً وزارت های اطلاعات و فرهنگ، معارف و تحصیلات عالی هم تمویل تعمیر ساختمانهای وابسته به وزارت های مربوط را در بودجه انکشافی خویش پیش بین می گردند.

۳: یکی از بناهای بزرگ تاریخی غزنی که در هنگام سلطنت و به امر سلطان بزرگ غزنه (سلطان محمود غزنوی) تعمیر و تکمیل گردید، بند آبی سلطان است. این بند آبی که به روایت مؤرخین با اشتراک و همت نمایندگان زحمت کش و پهلوانان از هر گوشه سلطنت بزرگ محمود ساخته شد، یکی از نماد های مدنیت غزنه به حساب می رود که هنوز زنده است و نهایت مفید. این بند آبی سلطان در انکشاف مدنیت غزنه و آب رسانی نه تنها در شهر محمودی غزنه نقش بزرگ دارد بلکه به نقاط دور دست تا ساحات مقر و وادی اندر، آب می رساند و در انکشاف زراعت و باغهای معروف غزنه و سرسبزی آن دیار یگانه منبع آبی به حساب می رفت. نقش بند سلطان در انکشاف زراعت در مناطق زیاد ولایت غزنه هنوز پا بر جاست؛ آب این بند نه تنها به زمین های اطراف شهر غزنه امروز آب می رساند بلکه در تولید آب کاریز های مقر و وادی بزرگ اندر و حتی کتواز نقش دارد.

حکومت وحدت ملی وظیفه دارد در تعمیر دوباره این منبع بزرگ آبی برای ولایت غزنی برنامه خاصی روی دست گیرد و به این صورت در تعمیر دوباره یکی از مهمترین آثار تاریخی غزنه که در باز سازی غزنی نیز نقش اساسی دارد، اقدام عاقلانه نماید.

و: تجلیل هر ساله از مقام و شخصیت غزنه بحیث پایتخت تمدن جهان اسلام بعد از سال ۱۳۹۲ شمسی مطابق به ۲۰۱۳ میلادی:

انتخاب غزنه بعنوان پایتخت تمدن جهان اسلام برای سال ۲۰۱۳ میلادی، یک تصویب ساده ای از طرف کشور های اسلامی نبود. ایجاب می نماید که دولت، مؤسسات علمی و فرهنگی، جامعه مدنی و کافه مردم افغانستان، در سطح ملی، هر سال و با شایستگی، از شخصیت و مقام بزرگ اسلامی غزنی تجلیل نمایند.

ز: سهمگیری مؤسسات فرهنگی و مردم ولایت غزنی در مراسم تجلیل پایتخت جهان اسلام:

در اجرای مراسم تجلیل هر ساله پایتخت تمدن جهان اسلام، از همه مؤسسات فرهنگی کشور، نماینده گان مردم افغانستان در دیگر ولایات، ذوات دولتی دعوت به عمل آید. باید از تمامی نهاد های فرهنگی، دانشمندان ولایات و مردم ولایت غزنی دعوت بعمل می آید تا در ترتیب، تنظیم و اجرای مراسم با حفظ شایستگی ها و فرهنگ محلی شان سهم بگیرند.

قسمت سوم: حکومت آقای کرزی چه نوع برنامه های مهمی را برای تحقیقات علمی، ترمیم آثار گرانبهای تاریخی فرهنگی، باز سازی شهر غزنی و تعمیر و نو سازی مراکز و محل های علمی، فرهنگی و تعلیمی را در غزنه تهیه و تطبیق نموده است؟ تجلیل از پایتخت تمدن جهان اسلام در سال ۲۰۱۳ میلادی به چه شکلی صورت گرفت؟

